

SXEDIO.GA1

25.7.1952: Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΟΤΙ ΑΠΟΦΕΥΓΟΥΝ ΝΑ Π'ΡΟΥΝ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΟΝ ΟΗΕ ΕΝΩ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΠΙΕΖΟΥΝ ΤΟΝ ΣΟΦΟΚΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΙ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΠΡΟΣ ΤΑ ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος κατά την παραμονή του στην Αθήνα στα μέσα του **1952** επέμενε να εξασφαλίσει δήλωση από την Ελληνική Κυβέρνηση ότι θα αναλάμβανε να καταθέσει την κυπριακή προσφυγή στα Ηνωμένα Έθνη.

Στο πλαίσιο των διαφόρων επαφών του που είχε και των υπομνημάτων που απέστειλε τόσο ο ίδιος όσο και η Πανελλήνια Επιτροπή Ένωσης Κύπρου, απέστειλε και επιστολή προς τον αμερικανό πρσβευτή στην Αθήνα κ. Πιούριφουϊ, με την ευκαιρία της εθνικής ανεξαρτησίας της χώρας του στις **4** Ιουνίου, και ζητούσε από αυτόν κάθε δυνατή υποστήριξη στον αγώνα του Κυπριακού λαού.

Ανέφερε ο Μακάριος στην επιστολή του:

" Εξοχώτατε,

Κατά την σημερινήν ένδοξον επέτειον της εθνικής ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στρέφομεν μετά θαυμασμού την σκέψιν προς την Μεγάλην Αμερικανικήν συμπολιτείαν και τους ωραίους αγώνας των τέκνων της.

Εκ μέρους της Κυπριακής Εκκλησίας και του υποδούλου ελληνικού λαού της Κύπρου, εκφράζομεν ολοψύχους ευχάς υπέρ της ευημερίας και του μεγαλείου της χώρας υμών και υποβάλλομεν προς υμάς και δι' υμών προς τον Πρόεδρον, το Κογκρέσσον και τον αμερικανικόν λαόν εγκάρδια συγχατηρήρια.

Εύκαιρον, Εξοχώτατε, έχομεν την εύσιμον ταύτην ημέραν της εθνικής ανεξαρτησίας της μεγάλης υμών πατρίδος, την οποίαν έταξε κατά τους σημερινούς καιρούς η πρόνοια του Θεού, ως παστάτιδα της παγκοσμίου ελευθερίας και υπέρμαχον της

αυτοδιαθέσεως των λαών, να υπομνήσωμεν προς υμάς ότι ο Κυπριακός λαός, ο οποίος δουλεύει υπό τον ίδιον ζυγόν υπό τον οποίον και οι πρόγονοι υμών αποβλέπει μετά ζωηρών ελπίδων προς το φιλοδίκαιον και το φιλελεύθερον πνεύμα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και επικαλείται πάσαν δυνατήν υποστήριξιν αυτών, όπως αι αρχαί και οι σκοποί του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών τύχωσιν εφαρμογής και επί του ελληνικού Κυριακού λαού.

Ευχόμενοι και πάλιν εις υμάς προσωπικώς και τον Αμερικανικόν λαόν παν από Θεού αγαθόν,

Διατελούμεν

Εν Χριστώ ευχέτης

+ Ο ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Ο Μακάριος όμως, κτυπούσε λάθος πόρτα. Οι αμερικανοί δεν ήθελαν με κανένα τρόπο ανακίνηση του Κυπριακού και η στάση αυτή επηρέαζε πολύ τις σκέψεις και τις αποφάσεις της ελληνικής Κυβέρνησης η οποία βρισκόταν μπροστά σε δυο υπερδυνάμεις που διαφωνούσαν με την πολιτική Μακαρίου: Τη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες, δύο χώρες που την στήριζαν τόσο οικονομικά όσο και στρατιωτικά.

Όπως αποκάλυψε ύστερα από έξη χρόνια ο Σοφοκλής Βενιζέλος (Πλουτή Σέρβα, Ευθύνης, απόσπασμα από πρακτικά της ελληνικής Βουλής της **12 Δεκεμβρίου 1958**) οι Ηνωμένες πολιτείες απέτρεπαν την Ελλάδα να προσφύγει στα Ηνωμένα Έθνη υπέρ της Κύπρου:

" Επειδή είχαν την ευκαιρίαν να διαχειρισθώ την εξωτερικήν πολιτικήν κατά τα έτη **1951-52** οφείλω να δηλώσω ενώπιον της εθνικής αντιπροσωπείας, ότι σταθερώς η Αμερική μας απέτρεπε να προσφύγωμεν εις τα Ηνωμένα Έθνη, αι φράσεις δε τας οποίας μετεχειρίζοντο ήσαν: "Συμπαθούμεν την υπόθεσιν σας, δεν είμεθα όμως εις θέσιν να σας βοηθήσωμεν. Η ατμόσφαιρα δεν είναι κατάλληλος διά μίαν προσφυγήν".

Ο Μακάριος παρέτεινε την επίσκεψη του στην

Ελλάδα όσο μπορούσε περισσότερο. Αλλά πέρα από τις κινητοποιήσεις και τις εκδηλώσεις συμπαθείας του ελληνικού λαού, προς τον αγώνα των Κυπρίων, η ελληνική Κυβέρνηση και η αντιπολίτευση παρέμεναν αμετακίνητες στις θέσεις τους.

Στις **22** Ιουλίου συναντήθηκε με τον Σοφοκλή Βενιζέλο, προεδρεύοντα της Ελληνικής Κυβέρνησης (λόγω ασθενείας του πρωθυπουργού Νικόλαου Πλαστήρα) και υπουργού Εξωτερικών για να τον αποχαιρετήσει καθώς επέστρεφε στην Κύπρο.

Το ίδιο έκαμε και με τον Παπάγο σε δυο μέρες. Δεν ήταν καθόλου ικανοποιημένος από τα όσα άκουσε και σε δημοσιογραφική διάσκεψη που έδωσε στις **25** Ιουλίου δεν απέκρυψε το παράπονο του αυτό.

Αντίθετα προχώρησε σε ανοικτές καταγγελίες εναντίον της Κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης.

Από μεν την Κυβέρνηση είχε παράπονα ότι δεν έπαιρνε ξεκάθαρη γραμμή προσφυγής στον ΟΗΕ, από δε την αντιπολίτευση ότι δεν πίεσε την Κυβέρνηση να πάρει την απόφαση που ζητούσε ο Κυπριακός λαός.

" Αντί να ενώσουν το πατρικόν θάρρος των ήνωσαν τους δισταγμούς των και ουδεμίαν θέσιν έλαβον ούτε η Κυβέρνησις ούτε η αντιπολίτευσις" είπε ο Μακάριος.

Ανέφερε σε γραπτή του δήλωση ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος:

" Επιστρέφων αύριον εις Κύπρον εθεώρησα σκόπιμον να επικοινωνήσω με τους εκπροσώπους του τύπου και να αναφερθώ δι' ολίγων επί του χειρισμού του Κυπριακού ζητήματος από ελληνικής πλευράς.

Ηλθον εις Αθήνας προ **50**ημέρου με τον συγκεκριμένον σκοπόν όπως ζητήσω παρά των πολιτικών παραγόντων της χώρας, δηλαδή παρά της Κυβερνήσεως και παρά της Αντιπολιτεύσεως να αχθή το εθνικόν ζήτημα της Κύπρου ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών κατά την προσεχή Γενικήν Συνέλευσιν.

Ο πολιτικός κόσμος της χώρας δεν έπρεπε να ήτο και δεν ήτο απροπαράσκευος προς τοιαύτην εξέλιξιν του Κυπριακού, διότι η αίτησις εγγραφής της

Κυπριακής υποθέσεως προς συζήτησιν ενώπιον του ΟΗΕ ήτο η φυσική συνέπεια σειράς προηγουμένων ενεργειών ημών των Κυπρίων, ως η διεξαγωγή του δημοψηφίσματος και η παράδοσις του αποτελέσματος αυτού εις την γραμματείαν των Ηνωμένων Εθνών, η υπό Κυπριακής αντιπροσωπείας διαφώτισις των κύκλων του ΟΗΕ, επίσης του κυπριακού ή κατά τινα τρόπον προβολή του ζητήματος υπό της ελληνικής αντιπροσωπείας κατά την τελευταίαν Γενικήν Συνέλευσιν του ΟΗΕ και άλλαι παρόμοιαι ενέργειαι, επί τη προόψει προσφυγής κατά την προσεχή Γενικήν Συνέλευσιν. Η προσφυγή υπό της ελληνικής Κυβερνήσεως εις τον ΟΗΕ διά την διεκδίκησιν της Κύπρου ήτο όχι μόνον απαίτησις του ελληνικού λαού αλλά και αξιώσις του Πανελληνίου.

Η πρώτη επαφή μου μετά της ελληνικής κυβερνήσεως διαπίστωσε ότι η Κυβέρνησις μελετά σοβαρώς την περίπτωσιν προσφυγής εις τον ΟΗΕ διά το Κυπριακόν. Όταν μάλιστα πρωϊνή εφημερίς ανέγραψε κατά παρεξήγησιν ότι ωμίλησα περί αμφιταλαντεύσεων της Κυβερνήσεως, ως προς την προσφυγήν, ο Προεδρεύων της Κυβερνήσεως διεμαρτυρήθη,

Η αντιπολίτευσις εκράτησε θέσιν επιφυλακτικήν έναντι του ζητήματος. Εκ της μετ' αυτής επαφής μου εσχημάτισα την εντύπωσιν ότι αν η Κυβέρνησις απεφάσιζε την εγγραφήν του Κυπριακού, δεν θα διεφώνει η αντιπολίτευσις. Τούτο άλλωστε και εδήλωσε. Εάν δε η αντιπολίτευσις εξεδηλούτο υπέρ της εγγραφής, είμαι της γνώμης ότι η Κυβέρνησις θα παρεμέριζεν οιονδήποτε δισταγμόν και η προσφυγή εις τα Ηνωμένα Έθνη θα πραγματοποιείτο.

Διά τούτο είχε μεγάλην σημασίαν, ως προς την τύχην της περί προσφυγής πανελληνίου αξιώσεως, η συνάντησις Βενιζέλου-Παπάγου. Το αποτέλεσμα της συνναντήσεως είναι γνωστόν. Αντί να ενώσουν το πατριωτικόν θάρρος των, ήνωσαν τους δισταγμούς των και ουδεμίαν θέσιν έλαβον, ούτε η Κυβέρνησις ούτε η αντιπολίτευσις.

Πάντως και κατόπιν της συνναντήσεως αυτής, ο Προεδρεύων της Κυβερνήσεως εδήλωσεν ότι

εξακολουθεί η Κυβέρνησις να μελετά μετά προσοχής την περίπτωσιν, προσφυγής εις τα Ηνωμένα Έθνη θα εξαρτήση δε την τελικήν απόφασιν της από τας ενεργείας και τας βολιδοσκοπήσεις εις τας οποίας θέλει προβλήματά το υπόλοιπον μέχρι της συγκλήσεως της προσεχούς συνελεύσεως του ΟΗΕ διάστημα.

Δεν γνωρίζω ποίας βολιδοσκοπήσεις και ενεργείας έκαμεν η θα κάμη η Κυβέρνησις. Πάντως έχω τη εντύπωσιν ότι, εκτός όλως απροόπτου καταστάσεως, ως έχουν σήμερα τα πράγματα, δε θα συζητηθή υπό της Κυβερνήσεως η εγγραφή του Κυπριακού εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ, παρά το γεγονός ότι εν τω μεταξύ η Κυβέρνησις έλαβεν απάντησιν εις σχετικόν διάβημά της παρά τη αγγλική Κυβερνήσει και η οποία απάντησις αποκρούει βαναύσως και σκαιώς πάσαν απ' ευθείας φιλικήν συνεννόησιν επί του κυπριακού.

Δεν αποκρύπτω την λύπην μου εκ της στάσεως αυτής της πολιτικής ηγεσίας. Δεν απογοητεύομαι όμως και επιστρέφω εις την Κύπρον με ακμαιότερον και αγωνιστικόν φρόνημα, διότι ο ελληνικός λαός και ο ελληνικός τύπος μετά συγκινητικού ενδιαφέροντος ενηγκαλίσθησαν το ζήτημα της Κύπρου και μου ενίσχυσαν το αγωνιστικόν πνεύμα ώστε άκαμπτος να συνεχίσω επικεφαλής του κυπριακού λαού ακόμη εντονώτερον τον αγώνα μέχρι του ευτυχούς τέρατος"

Στη συνέχεια ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος απάντησε σε ερωτήσεις των δημοσιογράφων οι οποίοι ήθελαν πραγματικά να πληροφορηθούν τα πάντα, ακόμα και αν θα άρχιζε αγώνα βίας εναντίον της Βρετανίας:

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Εις εν σημείον των δηλώσεων σας ελέγετε ότι η αντιπολίτευσις εκράτησε θέσιν επιφυλακτικήν έναντι του Κυπριακού ζητήματος. Με ποίους από τους εκπροσώπους της αντιπολιτεύσεως ήλθατε εις επαφήν;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ηλθον εις επαφήν μετά του αρχηγού του Συναγερμού Στρατάρχου Παπάγου, ως και μετ' άλλων επιτελών του Κόμματος.

ΕΡ: Ημπορείτε να μας διευκρινήσετε, διατί κάμνετε την διαστολήν αυτήν μεταξύ Κυβερνήσεως και

αντιπολιτεύσεως; Τι ακριβώς σας είπον;

ΑΠ: Δεν εξεδηλώθησαν ούτε υπέρ ούτε κατά της προσφυγής εις τον ΟΗΕ, δεν εξέφερον συγκεκριμένη γνώμη.

ΕΡ: Δεν σας εξήγησαν τους λόγους;

ΑΠ: Η αντιπολιτευσις ανέμενε την Κυβέρνησιν να λάβη θέσιν επ' αυτού και ακολούθως θα καθώριζε την στάσιν της. Η Κυβέρνησις επίσης ανέμενε να συμφωνήση και η Αντιπολίτευση.

ΕΡ: Μήπως η Κυβέρνησις δεν εξεδήλωσε στάσιν απιφυλακτικότητος; Διατί εις τας δηλώσεις γίνεται ο διαχωρισμός αυτός;

ΑΠ: Συνητηθήσαν οι δισταγμοί αμφοτέρων.

ΕΡ (Ρόϊτερ): Ημπορούμεν να σας ερωτήσωμεν ποίον είναι το πρόγραμμα το οποίον σκοπεύετε να ακολουθήσετε κατά την επιστροφήν σας εις την Κύπρον, όσον αφορά την συνέχισιν του αγώνος εν συνδυασμώ με τας δηλώσεις του κ. Βενιζέλου ότι οι Αγγλοι ισχυρίζονται ότι αυτό είναι ζήτημα το οποίον αφορά τον Κυπριακόν λαόν και την αγγλικήν Κυβερνήσιν;

ΑΠ: το Κυπριακόν είναι ζήτημα το οποίον αφορά μόνον τον Κυπριακόν λαόν και την Αγγλικήν Κυβέρνησιν, είναι συγχρόνως ζήτημα πανελλήνιον και αφορά τόσον τους Ελληνας της Κύπρου όσον και τους ελευθέρους Ελληνας.

ΕΡ (Ρόϊτερ): Εν σχέσει με τους ισχυρισμούς των Αγγλων ότι είναι ζήτημα το οποίον αφορά τον Κυπριακόν λαόν και την αγγλικήν Κυβέρνησιν, ποίον είναι το πρόγραμμα, το οποίον έχετε σκοπόν να ακολουθήσετε διά να δείξετε ότι εργάζεσθε εκεί πέρα έναντι αυτών των απόψεων.

ΑΠ: Προτού απαντήσω εις το ερώτημα αυτό προσθέτω τούτο, ότι και εάν ακόμη το κυπριακόν, όπως είπον οι Αγγλοι, αφορά τους Κυπρίους και τους Αγγλους, και πάλιν το δίκαιον είναι υπέρ των κυπρίων, οι οποίοι έχουν αναφαίρετον δικαίωμα να διεκδικήσουν την εφαρμογήν της αρχής της αυτοδιαθέσεως. Και ποία είναι η εκδήλωσις των

Κυπρίων εξεδηλώθη διά του δημοψηφίσματος και δι' άλλων τρόπων, θα χρησιμοποιήσωμεν, όπως είπον, εις τας δηλώσεις μου, κάθε μέσον διά την επιτυχίαν του σκοπού μας. Παρά πάσαν δυσχέρειαν δεν θα απογοητευθώμεν και θα συνεχίσωμεν τον αγώνα μας, κατά ποίον τρόπον ο αγών αυτός θα διεξαχθή νομίζω ότι δεν είναι σκόπιμον αυτήν την στιγμήν να αναφέρωμεν λεπτομερώς.

ΕΡ (Ρόϊτερ): Ηθελα να ερωτήσω σύμφωνα με τα αναγραφέντα εις μίαν εφημερίδα του ελληνικού τύπου, όπου αναγράφεται θα αφήσετε να ανάψουν οι φωτιές διά να λυώσουν οι σιδερένιοι δεσμοί, οι οποίοι κρατούν αιχμάλωτον την Κύπρον, δηλαδή διά την ανάληψιν ενός αγώνος βίας. Τι σκοπεύετε;

ΑΠ: Δεν γνωρίζω αν θα μας οδηγήσουν εκεί οι Άγγλοι. Αλλά και αν υποτεθή ότι πρόκειται να χρησιμοποιήσωμεν αυτά τα μέσα, ως τα αντιλαμβάνεσθε, δεν θα τα ελέγομεν εις μίαν συνάντησιν μας μετά εκπροσώπων του τύπου.

ΕΡ: Μετά την αποτυχίαν που εσημείωσε το διάβημά σας εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν, τι σκοπεύετε να κάμετε;

ΑΠ: Ο χαρακτηρισμός αποτυχία, που χρησιμοποιείτε, δεν είναι, νομίζω, πολύ επιτυχής. Διότι, έστω και αν η Κυβέρνησις δεν εζήτησεν εγγραφήν του ζητήματος, δεν απέκλεισε τοιαύτην ενέργειαν. Πάντως πρόοδον αποτελεί το ότι και ο ελληνικός λαός υιοθέτησε το Κυπριακόν ζήτημα, ως ζήτημα ιδικόν του. Είμαι απολύτως βέβαιος ότι, εάν αι ενέργειαι αυταί προς την κατεύθυνσιν του ΟΗΕ εγένοντο κατά το παρελθόν, θα ήτο κάπως διαφορετική η κατάστασις, πράγμα που σημαίνει ότι ωρίμασε το ζήτημα και η κυβέρνησις τελικώς θα λάβη την απόφασιν περί προσφυγής.

ΕΡ: Δηλαδή σεις θεωρείτε ότι υπάρχει κάποιο προσοστόν επιτυχίας εις την αποστολήν σας;

ΑΠ: Κατά το παρελθόν έτος ούτε λόγος ηδύνατο να γίνη περί προσφυγής εις τα Ηνωμένα Έθνη. Και

ημείς πρώτα, πρώτα δεν το εζητήσαμεν πέρυσι συγκεκριμένως. Ενώ λοιπόν πέρυσι, ούτε να ακούση καν ήθελε η Κυβέρνησις την λέξιν προσφυγή εις τα Ηνωμένα Έθνη, εφέτος έκαμε μίαν δήλωσιν και λέγει ότι: Αντιμετωπίζει σοβαρώς την περίπτωσιν προσφυγής.

ΕΡ: Που αποδίδετε την μεταστροφήν αυτήν της ελληνικής Κυβερνήσεως;

ΑΠ: Το ζήτημα ωρίμασε περισσότερο και ήδη κατά την περυσινήν γενικήν συνέλευσιν είχε γίνει λόγος περί του Κυπριακού. Κατά ένα τρόπον προεβλήθη το Κυπριακόν ζήτημα εις την τελευταίαν Γενικήν Συνέλευσιν, ενώ ουδέ καν νύξιν προηγουμένως εγένετο. Σήμερον προς την κατεύθυνσιν αυτήν ο λαός γίνεται περισσότερο πειστικός, ώστε η Κυβέρνησις ασφαλώς θα αναγκασθή μίαν ημέραν να θέση το ζήτημα. Ίσως ακόμη και πέρυσι να ενόμιζεν η Κυβέρνησις ότι ημπορούσε να υπάρξη στάδιον φιλικής συνεννοήσεως με την Αγγλίαν.

ΕΡ: Πιστεύετε επομένως ότι κατά τον βαθμόν που θα αναπτυχθή η λαϊκή αυτή πίεσις θα συμφωνήση και η Κυβέρνησις διά την λήψιν δραστικών μέτρων;

ΑΠ: Μάλιστα, δι' αυτόν τον λόγον και εις ραδιοφωνικήν μου ομιλίαν, παρά το γεγονός ότι εξέφρασα την λύπην μου, διότι δεν επετεύχθη ο άμεσος σκοπός της αφίξεως μου ενταύθα, δηλαδή να εγγράψη η Κυβέρνησις το ζήτημα κατά την προσεχή Γενικήν Συνέλευσιν των Ηνωμένων Εθνών, αφίνω τον χειρισμόν του ζητήματος εις τον ελληνικόν λαόν. Και μίαν ημέραν θα αναγκασθή η Κυβέρνησις, πιεζόμενη από τον Ελληνικόν λαόν, να θέση το ζήτημα.

ΕΡ (B.B.C): Ηθελον να ερωτήσω το εξής: Δεν νομίζετε ότι υπάρχουν λόγοι και κωλύματα, τα οποία εμποδίζουν την Ελληνικήν Κυβέρνησιν να προχωρήση εις αυτά τα διαβήματα εις τον ΟΗΕ, διότι ακριβώς λόγω της κρατούσης καταστάσεως, θα ημπορούσε να βλάψη τα ελπίδας του ελληνικού και του Κυπριακού λαού ως προς το αποτέλεσμα;

ΑΠ: Διά τα ζητήματα της ελευθερίας οιαδήποτε

και αν είναι η διεθνής κατάσταση δεν δύναται να χαρακτηρισθή ως ακατάλληλος οιαδήποτε στιγμή. Δεν γνωρίζω ακριβώς ποίους λόγους μπορεί να έχει ή ποία επιχειρήματα ημπορεί να προτάξη η ελληνική Κυβέρνησις διά την μη εγγραφήν του ζητήματος. Βεβαίως ωρισμένα επιχειρήματα ίσως να υπάρχουν χωρίς όμως αυτά να ευσταθούν, κατά την άποψιν μου και να είναι τόσο ισχυρά ώστε να δικαιολογούν την μη εγγραφήν του ζητήματος.

ΕΡ (B.B.C): Ποίον θα ήτο το καθεστώς της Εκκλησίας Κύπρου, εάν επραγματοποιείτο η Ένωσις;

ΑΠ: Θα διειτηρείτο το καθεστώς οίον είναι και σήμερα. διότι η εκκλησία της Κύπρου είναι αυτοκέφαλος.

ΕΡ: Η αντίδραση εκ μέρους των Τούρκων επί του Κυπριακού ζητήματος επηρέασε καθόλου τας αποφάσεις της Ελληνικής Κυβερνήσεως;

ΑΠ: Δεν γνωρίζω εάν ο τουρκικός παράγων έπαιξε κανένα ρόλον εις τας αποφάσεις της ελληνικής κυβερνήσεως, Πάντως λέγω ότι ουδέν δικαίωμα έχουν οι Τούρκοι επί της Κύπρου.

ΕΡ: Πιστεύετε ότι η πιθανή αξίωσις επί της Κύπρου εκ μέρους της Τουρκίας εκπηγάζει από μίαν θέλησιν του τουρκικού λαού, ή υποβάλλεται από διπλωματικούς λόγους;

ΑΠ: Κατά την γνώμην μου είναι θόρυβος υποκινούμενος υπό των Αγγλων.

ΕΡ: Το κομμουνιστικόν ΑΚΕΛ της Κύπρου προσφέρει βοήθειαν ή δυσχεραίνει το έργον σας;

ΑΠ:δ Μέχρι σήμερα ανεξαρτήτως ελατηρίων και σκέψεων. Φαίνεται ότι υποστηρίζει την ένωσιν. Δεν γνωρίζω αν θα κρατήση την γραμμήν αυτήν. Πάντως εάν εκδηλωθή εναντίον της ενώσεως, θα χάση τους οπαδούς τους οποίους έχει.

ΕΡ: Ως προς ζήτημα του αφελληνισμού της Κύπρου διά της υποδουλώσεως της ελληνικής Παιδείας, τι έχετε να μας ειπήτε;

ΑΠ: Η Κυβέρνησις μέχρι τούδε είχεν υπό τον

έλεγχον της την κατωτέρα εκπαίδευσιν, διότι διορίζουσα και παύουσα τους δημοδιδασκάλους, έχει τούτους υποχειρίους της, διά νομοσχεδίου τελευταίως η Κυπριακή Κυβέρνησις επιζητεί να δημιουργήση το ίδιον καθεστώς και εις την Μέσην Παιδείαν. Διά να επιτύχη δε τούτο προσφέρει οικονομικήν ενίσχυσιν, προερχομένην εκ χρημάτων του κυπριακού λαού, έχω όμως την γνώμην, ότι ουδεμία σχολική εφορεία θα πέση εις την παγίδα αυτήν.

ΕΡ: Μεταξύ των κρατών- μελών του ΟΗΕ ποία κράτη έδειξαν μεγαλυτέρα συμπάθειαν διά το κυπριακόν;

ΑΠ: Όλα τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ πλην των αποικιακών.

ΕΡ (B.B.C): Θεωρείτε, Μακαριώτατε, την Αμερικνήν χώραν αποικιακήν;

ΑΠ: Όχι, η Αμερική, όχι μόνον δεν είναι αποικιακή, αλλά είναι και αντιαποικιακή.

ΕΡ (Γαλλικόν Πρακτορείον): Η ελληνική Ιστορία είναι πλήρης παραδειγμάτων αγώνων ελευθερίας του Ελληνικού λαού επικεφαλής του οποίου ετέθη ο κλήρος. Σήμερα ο κλήρος θα πράξη το ίδιον δι' ένα επαναστατικόν κίνημα εν Κύπρω;

ΑΠ: Και σήμερον η εκκλησία είναι επικεφαλής του αγώνος. Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Συνεπώς οιανδήποτε εξέλιξιν και αν έχη ο Κυπριακός αγών, η Εκκλησία θα είναι πάντοτε επικεφαλής".